

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIO
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger. 5.

LA NOTA DEL DIA

CANDIDATURA SOLIDARITAT CATALANA

- D. Ramón Albó y Martí
- „ Jaume Cruells y Sallarés
- „ Francisco Layret y Folx
- „ Francisco Suñer y Capdevila.

—¿Ha vist quina tría han fet?

—¡Admirable!... Aixó es cabalment lo que aquí 's necessita. Sanch nova, vigor, empenta...

ESTUDIANTINA

Es qüestió de posar un petit exordi, per devantal d'aquest article; no fos cas que 'ls estudiants se m' enfadessin. Enfadats que están, surten ab una mena de réplicas contundents que os deixan estabornit. Al director de la Escola de Comers li van plantar, la senmana passada, una réplica aixís al mitj de la cara; y no m' agradaria gens que 'm convencessin de la inutilitat de la meva prédica ab una dialéctica tan expeditiva. No es que jo la rebutji del tot, no; hi ha moments de desespero que l' excusarian, com, per exemple, quan no hi ha altra manera de fer callar á certs *oradors* polítichs dels que no acaban may de dir bestiesas. Fins l' homicidi 's justifica ab la llegítima defensa; pero no hem de matarnos per una disputa de café...

Estudiants, germans meus caríssims, jo no os vull cap mal. Ara no voleu *entrar á classe*; donchs jo, un escapat de las aulas universitarias, os ho alabo. No més trobo una mica excessiva la manifestació de la vostra voluntat. Es clar que la joventut es excessiva de natural, y que la vehemencia infla y agita totas las sevas accions; pero, no sé, me sembla que la trencadissa hi es de massa. Uns quants crits de yeus ben joves no 'm van gens malament; tots acaban en riallas fortas, y aixó sempre es bonich. Donchs crideu, si os plau, y prou; creyeu l' amorós consell d' un germá gran, que també ha cridat, de vegadas per futesas que ni tan solament l' interessavan. Crideu, de cara á la vida y d' esquena á la Universitat; crideu l' energia que se os sobreix; l' alegría que se os emporta com un vent que os alsés de terra... y aneu-vosen després á casa, á estudiar.

Es naturalíssim que l' estudiant fugi de l' aula, si l' aula es pera ell un treball forsat. També l' obrer fugiria de la fábbrica, si pogués. Es la lley universal que 'ns porta á reduhir l' esforços, que impulsa al cos pesant á passar pel punt de menor resistencia buscant la vertical. Si la Universitat es una fábbrica de batxillers y llicenciats, se comprén que s' hi vaja tan poch com se pugui, mentres quedi lo justet pera alcansar el títul que allí donan.

Els vostres pares,—y no os dich més, germans, pera no enredarnos ab las paternitats—no os ho han encarregat que traballeu pera saber; os han manat que acabeu aviat *la carrera*, que tants sacrificis els costa. Convé passar prompte las *assignaturas*, com las penas.

Els catedrátichs ja 'ls hi tenen las lliçons com un cástich. A Madrit, una vegada que 'ls estudiants no volían entrar á classe, reunit el Consell, se proposava allargar el curs. Un mestre s' hi oposá: Don Francisco Giner—treyeuvos el barret... ó la boyna, si no voleu que renyím—Don Francisco Giner va observar qu' ell no hi consentia ab la imposició de una pena que degrada al que la dona tant com al que la reb, que no era capás de forsar á ningú á escoltarlo, que prou pena s' imposava l' estudiant que no volia estudiar... Pero era Don Francisco Giner; els altres no ho entenen.

Y perque no ho entenen els catedrátichs tampoch ho entenen els deixebles. No s' hi va á la Universitat á estudiar agradosamente; tot lo més s' hi fa el treball carregós d' aprendre de cor respostas estereotipadas á las preguntas estereotipadas del *programa d' una assignatura*, pera poguer passar de l' una á

l' altra, y entornarse'n á casa ab el diploma que 'ls permeterá guanyarse la vida, ó arrossegar la miseria de la inutilitat social. Assignaturas, no saber ni tan sols métodos pera saber ensenyar á la Universitat. Y vetaquí perque 'ls estudiants procuran *no entrar á la fábbrica*.

Hi ha excepcions; tristas, dolorosas excepcions dels mestres veritables fastiguejats del comers de matrículas, y exámens y llibres de text. Son forasters á la Universitat, ignorats dels estudiants y dels pares dels estudiants, que no més volen diplomas; aborrits dels catedrátichs, pel *mal exemple*. Quinas vidas amargadas d' agre desolació las d' aqueixos mestres, perduts als esbarzerals de la ensenyansa superior! Sort que s' acontentan de poch, y 's gaudeixen de la estimació d' un, de dos deixebles, que de tant en tant els escoltan.

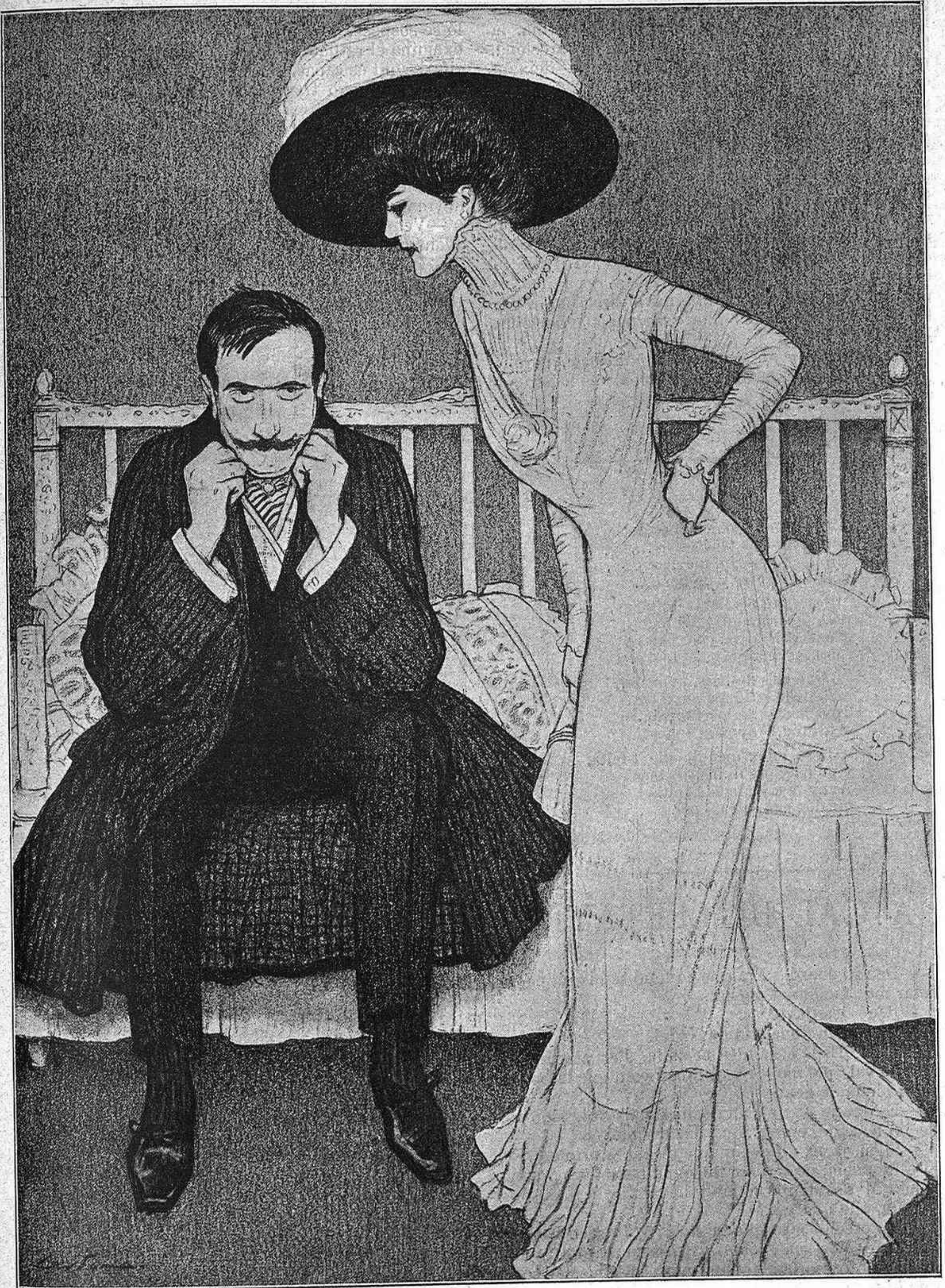
¿Qué hi farém? Els pares de familias burgesas pensan que 'l noy se té de guanyar la vida ab una *carrera*, y necessitan la Universitat perque l' habiliti ab un títul que li donará el privilegi d' exercir la professió d' advocat ó de metje. No s' hi encaparran, no s' hi poden encaparrar ab el treball d' educació que habilitaria al noy, no pera una professió tancada, sino pera l' acció espontánia de la vida completa; que 'l faria home, despertantli aptituts y vocacions. Pares y fills s' aconhortan ab una vida parasitaria; no veuen la bellesa espiritual del home que 's fa ell mateix, que de la seva acció 'n treu el premi y que arriba als moments de la felicitat helénica de ser prou ell tot sol al mitj del món; el moment creador en que un es per forsa un; el moment divinal del que la humanitat ne gaudirá ab una criatura més, un llibre, una máquina, un conreu, un remey pel dolor, una claretat nova que esvaneix un misteri antich.

Pares y fills contractan ab l' Universitat el diploma; y com á tota operació comercial, els contractants procuran donar menos pera treuren més. Y vetaquí perque 'ls estudiants no volen *entrar á classe*.

Fora d' Espanya, á las nacions fortas, s' hi estudia á las Universitats, s' hi despertan capacitats als laboratoris y als seminaris (¡quina paraula més bonica: llevar y sembradura... quant no s' hi afegeix el *conciliar* de las nostras fábbricas de capellans!) El laboratoris, la feyna seguida, experimental, lliga al estudiant: no el laboratoris de fogons y matrassos, sino el de números y d' ideas: laboratoris d' estadística, de psicologia, de sociología. La vida del estudiant es tota un laboratoris. Els nostres l' han copiada per fora, posantse al cap la boyna dels francesos, després de veurer las gorretas dels alemanys á la comedia que representava la companyia del Principal. Aixís se n' han enterat. ¡Quina pena! No s' han fet cárrech de la significació del distintiu, consuetudinari allí ahont dura la vida universitaria ab jurisdicció exempta, renovada interiorment pel treball modern.

Han cregut possible improvisar l' uniforme sense ser exércit; y els pobrets van pels carrers com els *militars* de la Creu Roja; y encare aqueixos, tenen l' excusa d' un servey efectiu. No comprenen que la gorra es lo de menos pera l' estudiant; que l' ha conservada com á deixa d' altres temps, perque la seva Universitat es un' institució secular que perdura com una casa payral. La gorra alemanya senyala una congregació diferenciada dins de la ciutat; una colla d' estudiosos,—també n' hi ha de ganduls—que yiuen junts y treballan junts, sotmesos á un' autoritat académica permanent que 'ls ampara y els cuyda quant están malalts. Els nostres estudiants de la boyna, ¿quan se reuneixen, fora dels quatre de la dispesa, ó de la dotzena del mateix poble ¿Y des-

ACLARINT LAS COSAS

—Pero... ¿aquest sombrero trobas massa gros?

—El sombrero, encare com aquell... Lo que trobo massa gros... es el compte de la modista.

prés, á Catalunya es exòtich l' uniforme escolar, perque la nostra vida universitària, que jo sàpiga, no ha estat may més que reflexe de la forastera. A l' antigor, hi havia universitats internacionals; com la Sorbona, la Bolonesa, la Oxoniana, la Salmantina, la Complutense. Ni la de Lleyda, ni la de Barcelona, ni la de Cervera, varen arribar á influir;—deixant de banda molts pochs mestres—als estudis estrangers, y els estudiants catalans eran del mateix tipu que 'ls castellans: las rondallas de l' *estudiantina* la *tuna*, la gana y las astuciosas gestas del estudiant de Cervera son iguals á las del estudiant de Salamanca. Els darrers ceriverins, fundadors de l' Universitat nova de Barcelona, ab en Milá al davant, crearem una sombra d' escola universitària, ja sense constitució exempta y sense comunitat d' estudiants. Ressucitar lo qu' es mort, ab un distintiu importat del extranger que no porta res á dins, es una ignocentada un xich carnavalesca. Passa per l' ingenuitat juvenívola que desarma als burletas. Pero no durará.

Els estudiants ab distintiu *van á classe*, perque tenen altra preparació intelectual, altres mestres y altres Universitats.

TULP

* * *

¿Vols una estancia més dolça,
per tálem dels teus amors!...
Un lloch ombriu, plé de molça,
voltat d' arbres y de flors!...

Seu aquí; els llabis desplega,
posa 'l cor damunt del meu...
¿Sents com salta, com batega
febrosench, aprop del teu?

¿Qué més desitjas, aymada,
pera podé estimá á gust?...
Tens la cambra perfumada,
el llit tou, l' aymant robust?...

Ja sé, amor meu, lo que 't falta,
y no haig pas d' insistir més:
Avuy ta esblaimada galta
me demana sols un bés.

MAYET

A CAL BITLLETAYRE

—Deu lo guard... Ara que aquí no té ningú, podrà estar més fàcilment per mí.

—¿Qué desitjava?

—Un dècim de la rifa de Nadal.

—Ahl... Es la cosa més senzilla. Per aixó sí que tant se val que no hi hagi ningú com que la botiga sigui plena de gent.

—Es que jo no vull un dècim qualsevol, sinó un dècim bo... ¿m' entén?... un dècim que...

—Sí, sí, ja sé: un dècim que tregui la primera.

—Dispensi; no arriban tan enllá las mevas previsions. M' acontentaría molt bé ab la segona, ó la tercera, ó la quarta...

—Ho crech sense que m' ho juri. Jo soch bastant més ambiciós que vosté y li asseguro que també m' hi conformaría ab qualsevulga d' aquestas sorts que díu.

—¿No hi entén vosté ab els números?

—Avans del sorteig, nó. No conech els que son bons ni 'ls que son dolents fins que arriban las llistas.

—Donchs á mí m' han assegurat qu' en materia de sort, tot consisteix en triar bé el bitllet.

—Potser sí, pero ¿cóm s' ha de fer pera triarlo? Si 's tractés de melons, li diria que té rahó. Un meló se sospesa, s' olora, s' apreta dels dos caps, se li examina el ratllat de la pell... Pero, un bitllet de la rifa... ¿quí es capás, per inteligent que sigui, de dir: Aquest número treurá ó aquest número se quedarà *in albis*?

—Ja té rahó el ditxo que díu que 'l sabater es el qui va més mal calsat. En veritat me sorprén que sent *lotero* visqui tan atrassat de noticias.

—Efectivament, confesso la meva incapacitat endavinadora.

—Veurá, donchs; aném al gra. Permetim que avans me senyi.

—Procuri no treure's els ulls.

—¡Ah, volterial!...

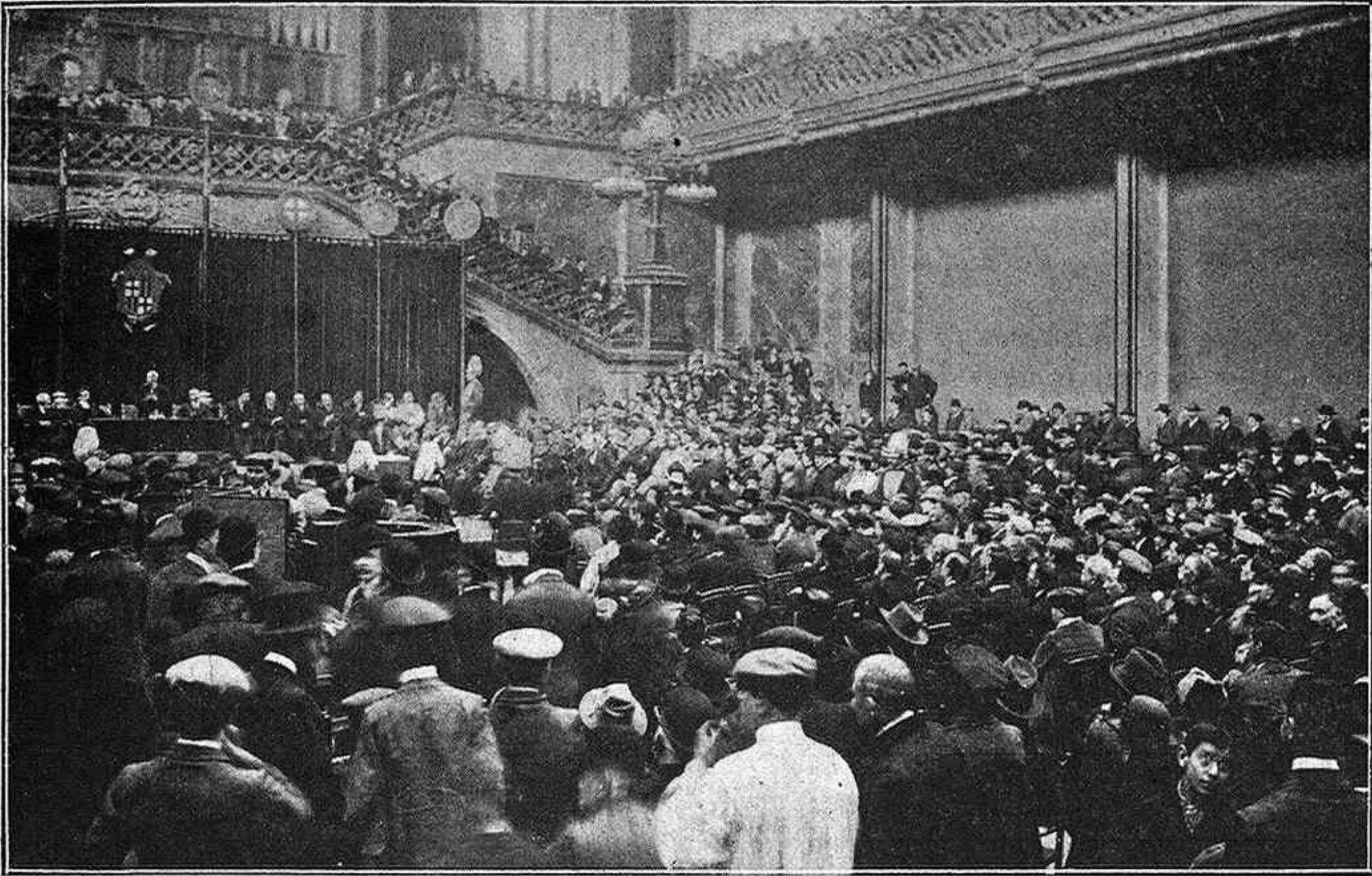
—¿Qué?... Hi ha gent que, pensantse senyarse, díu que se 'ls han tret.

ANALS DE BARCELONA

Medalla commemorativa de la inauguració oficial del Palau de Justícia.

CATALUNYA PER LLEYDA

Meeting celebrat el passat diumenge al Saló de Bellas Arts en favor de la immediata construcció del ferrocarril del Noguera-Pallaresa.

—Estigui tranquil. Ara, aném al assumpto. Exten-
gui sobre 'l mostrador un décim de cada número
dels que té.

—No son gayres. Veji aquést: 8,899.

—No m' agrada: massa nous, massa vuyts...

—Pero aixó son vuyts y nous, homel.

—No hi fa res: el trobo de poch ganxo.

—Prengui aquést, donchs: 22,771. Un ganxo com
qui díu en cada xifra.

—Tant se pert per poch com per massa. Entre
cap ganxo y cinch ganxos, opto... per triar un altre
número.

—Aném mirant. Un 33 mil: els anys de Cristo.

—Sí, pero fíxis ab el final: 33,100. ¿No troba qu'
es una verdadera irreverencia posar el número 100
al darrera del 33?

—¡Vaya unas petitesas d' anar á mirar!

—Per forsa, homel... ¿En qué consistiría, donchs,
la tria del número, si passessim per alt aquestas
cosas?

—Un 20,420.

—¿Dos vints?... Mala senyall... Aixó vol dir que 'l
pendre aquest número sería una borratxera.

—Vaja, aquest sí qu' es hermós: 12,345.

—Francament, no li veig l' hermosura.

—¿No?... Míressel bé: 1, 2, 3, 4, 5... Do, re, mi, fa,
soll... Una verdadera escala.

—Pero, aquesta escala ¿ahónt va á parar? ¿A la
fortuna?... ¿A la pega?...

—Vol dir que no 'l fa felís?...

—No.

—Donchs, ara com ara, no tinch cap més número.

—Lo qual significa que ó dech pendre'n un d'
aquéstos ó haig de quedarme sense.

—Exactament.

—Farém una cosa... Com que de totas maneras els
décims en realitat no son dels més lletjos, m' avinch
á comprarnhi un.

—¿Quín?...

—Aquí está 'l busilis. Vull deixar al atzar el cuy-
dado d' indicármel. Vosté pósils aquí sobre. Jo tan-
caré els ulls y á las palpentas agafaré el que primer
me vingui. ¿Li sembla bé?

—¡Magnífica ideal

—¿Va, donchs?

—¡Va!—

L' home tanca 'ls ulls, passeja la má vacilant per
damunt del mostrador y de sopte llença un crit.

¿Qué ha ocurrut?

Res. Que l' infelís ha tombat el tinter y la seva
má ha quedat llastimosament bruta de tinta.

—¡Malol!—exclama l' home al obrir els ulls.—Ai-
xí, no 'n vull cap. ¡Ho veig tot massa negre!...

Y sense més explicacions, abandona ple de mal
humor la Administració de loterías.

Lo bonich ara sería que algun dels números per
ell despreciats tragués una de las sorts grossas.

¿Veritat que li estaria bé?

MATÍAS BONAFÉ

GLOSARI

---

*Am les eleccions que's preparen, am la tria de can-
didats, i altres menudencies, pot-ser a molts haurà
passat per alt una cosa importantíssima que pot tenir
grans conseqüencies: la lluita dels Miures amb els
toreros, o, per dir-ho més clarament: la lluita que tenen
els toreros per no volguer lluitar amb els Miures.*

*El toro, pera complir els requisits, té d'haver pastu-
rat cinc hierbas. El toro que no ha menjat cinc hier-
bas és un toro infant, un toro que no té malícia, un
toro analfabet, com qui digués un troç de pa; però, això
sí, segons la classe de hierbas que menja, la bestia pot*

ser més fera que un Rolando furioso o mansa com una de les comedies de les que representen sense dama en les joventuts catòliques. El ganadero que vol toros que no facin mal a ningú, els dona a menjar flor de malva, til·la i maria-lluïsa, i si no n'hi ha prou, els purga o els dona sangoneres; però'l que vol tenir besties d'empenyo, els dona ortigues, ruda o marduix, i si la bestia no s'excita, se li posa mostaça a les hierbas.

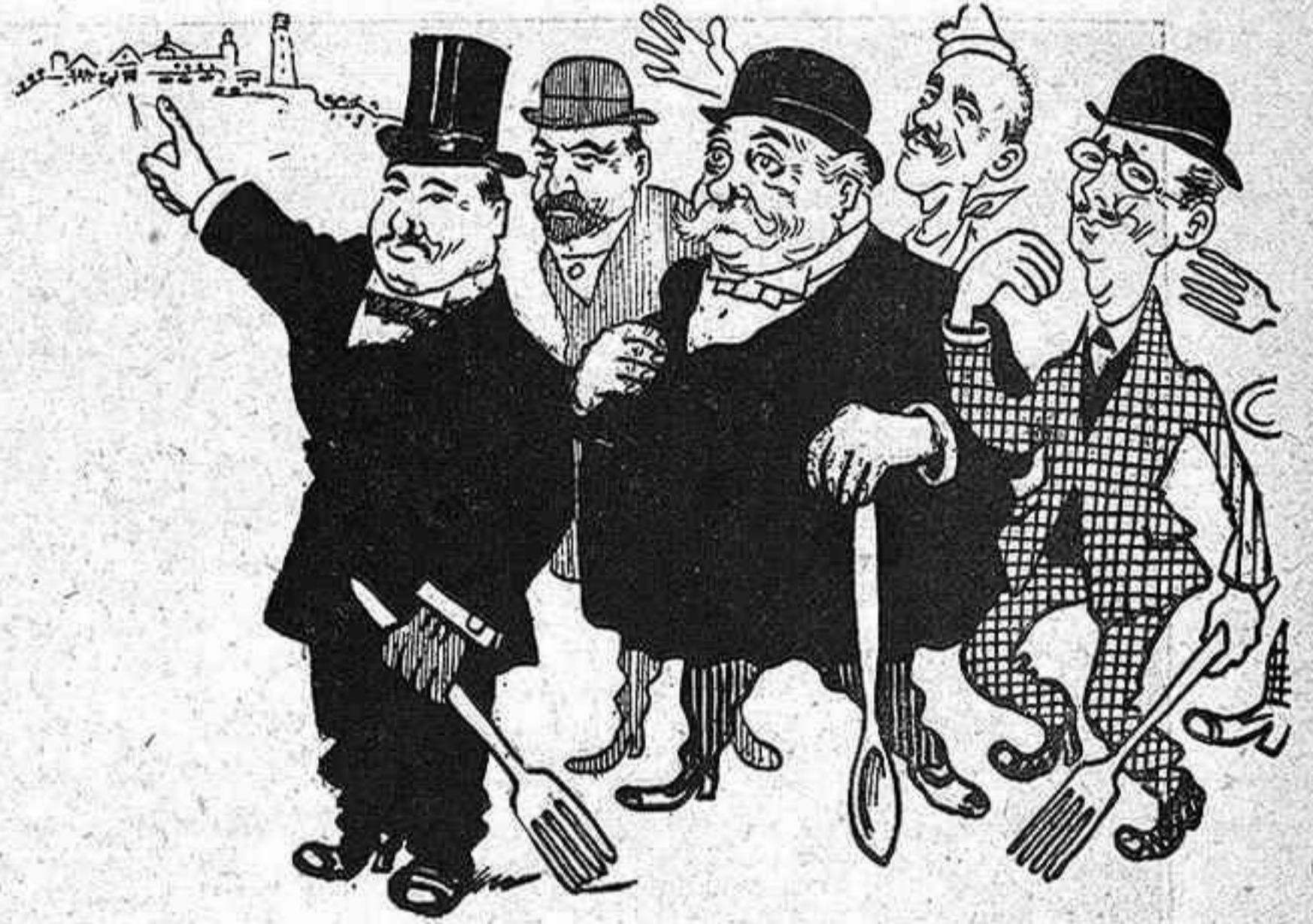
Aquet sistema de pujar toros fa que n'hi haja de dugues menes: els toros de hierbas manses, que van a parar a agricultors, o els educats am reactius, que van a parar a les Arenas. Els primers ataquen per menjar i els segons ataquen per ferir. Els uns, al davant d'un torero, aixís que veuen un drap vermell, el segueixen com si fos herba, i la seva única talleia és entornar-se'n al corral i acabar la vida en sossego al costat de la família; els altres, al veure una muleta, volen veure lo que hi ha al darrera, i com que lo que hi ha és el torero, l'ofenen tirant-se-li al demunt, i van per atropellar-lo, i com que'l torero està en el seu dret de pendre l'ofensiva i tornar-s'hi, que ara punxo, que torno a punxar, al final de la controversia, si'l torero no ha mort de les banyes, me deixa la bestia en un estat que fa llàstima de mirar-la.

D'aquesta mena són els Miures. Els Miures no estan per muletas, ni per capes, ni per drapets; am l'experiencia que'ls dona'l menjar quatre anys d'excitants, deixen estar les banderetes i van de dret a l'abanderado, pera malmetre'l trajo de luces i lo que va a dintre les luces; el públic, que sempre és valent quan hi ha una barrera que'l salvi i quan ha pagat pera veure sang, es posa a favor del toro, i l'encoratja a fer desgracies; i el torero, que's troba entremig de dugues banyes ofensives i d'un públic que sense dur banyes és tant ofensiu com el toro, després de veure dos perills, perill de poble i perill de Miura, acaba per sublevar-se i es declara en vaga de Miures.

A qui donarem la raó en aquest plet tauro-miurós? Qui és el culpable? Qui ha faltat? El glosador dubta, cavallers. Si donem la raó al públic, és donar peixet a la galeria, i això no està bé, ni és ben vist; si'ns posem de banda del toro, agafarà pretensions, i les vanitats mundanals no estan bé en besties ni en persones; i, si partint la diferencia, diem que'l torero té raó, apujaran el preu d'entrada, i com aquest espectacle com més car és més gent hi va, hi haurà corrida cada dia, i els cinematògrafs hi perdran, i el cinematògraf no pot perdre: és una cosa massa seria.

Ja sé que hi ha un tercer en discòrdia que podria queixar-se, i que no's queixa perquè'l porten tapat d'ulls i perquè no ha menjat mai bones hierbas. La raó estaria pera ell, si tingués banyes pera tornar-s'hi, taronges pera tirar a la plaça, o espasa pera matar al toro, però com que no més té dugues coses: resignació i poques carns, i com pot més en Miura que en Mau-

«DE AQUELLOS

—¡A! Tibidabo, senyors, al Tibidabol...

—¡A Moncada, companys, á Moncada!...

ra, es deixa matar per qui sia, sense un gemec de protesta.

XARAU

¡PARENTS!

Parientes y trastos viejos...

Ma parentela es molt llarga,
mes quan orfe'm vaig quedar,
per no esserlosi una carga,
del poble me'n volguí anar.

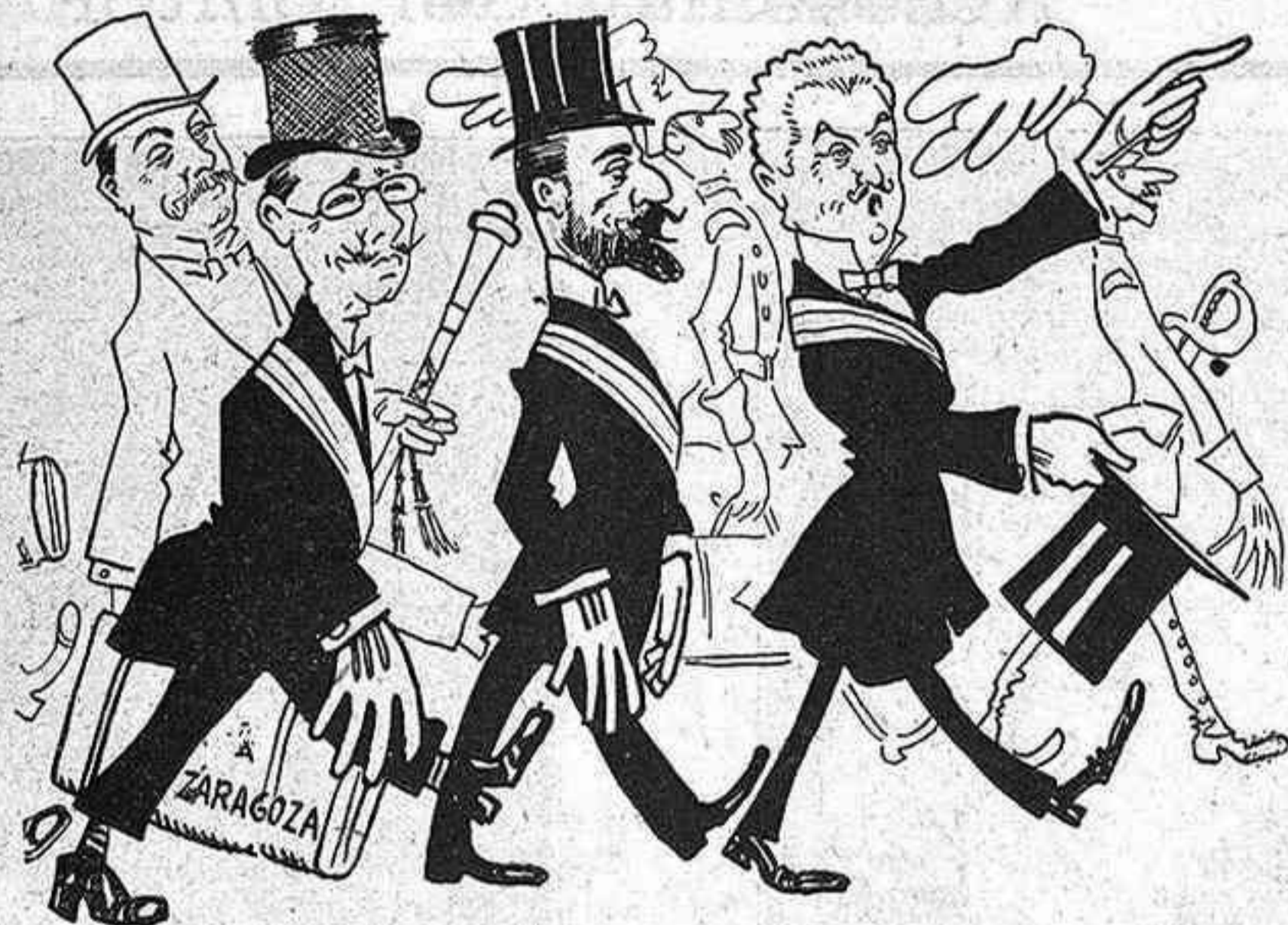
Ab fortuna y bona manya
un capital adquirí:
ab el comers molt se guanya
tenint sòrt com jo tinguí.

Mes en aquest món bé diuen
que un may té tot lo que vol.
¡Quants n'hi ha que solets viuen,
y jo no sé viure soll!

La familia sempre'm tira,
serveix molt en certs moments,
tot' hora ho dich: si bé's mira
no hi ha res com els parents.

Pensant, donchs, d'eixa manera,
casarme era natural;
tal dit, tal fet; la primera
que's presentá, ¡tant se vall

POLVOS.....»

—¡A Zaragossa, amichs, á Zaragossal...

—Ara, es clar, no 'ns queda més remey que augmentar una mica las tarifas de Consums...

Era guapeta, aixerida,
va dirme al instant que sí...
Donchs á casâ'ns desseguida
y en quinze jorns ho enlestí.

Ab la sogra y tres cunyadas
la dona 'm vingué al davant.
—Bah, bahl, diguí, aixís, plegadas,
més companyia 'm farán.

Si anés á mirâ 'l que 's gasta
tot foren inconvenients;
son de familia y ja 'm basta,
no hi ha res com els parents.

De solter ningú venia
á visitarme tan sóls,
un cop casat tot el día
coneguts y amichs á vols.

Las cunyadas, desitjosas
de poderse maridar,
no deixavan afanyosas
ni una diversió escapar.

Ma muller anava ab ellas
y jo també, de rebot.
¡De las diversions aquellas
n' estava ja cuyt del tot!

Mes si anarhi no volia
may feyan falta suplents,
sempre un cosí á punt hi havia...
no hi ha res com els parents.

Els del poble quan saberen
que m' anava bé á ciutat,
poch á poch comparegueren

prop del parent hisendat.

Mas fincas, per ells, tenian
molt més bonas condicions;
viure en ellas preferian,
lo que son las aficions!

Si un pis se 'm desocupava,
vinga un parent al instant;
de mica en mica s' anava
la familia colcant.

Els lloguers vaig rebaixarlos
perque estiguessin contents,
als parents hi ha que ajudarlos:
no hi ha res com els parents.

A l' ún, perque nebot m' era,
de soldat el vaig lliurar;
á un altre de sa carrera
els gastos vaig sufragar.

A n' ells en mon escriptori
donava colocació,
y á n' ellas, pera 'l casori,
el dot las pagava jo.

De tots els que al món venian
era jo 'l padrí obligat,
tot era jo, á mi acudían
en tota necessitat.

Just es dar pá als que 'n careixen
tenint medis suficients;
els parents tot s' ho mereixen:
no hi ha res com els parents.

Pero com tot es mudable
y la fortuna ho es més
deixá de ser favorable
sortintme tot al revés.

Els negocis m' arruinaren
y al veure'm del tot perdut,
tots els parents se 'n anaren
per hont havían vingut.

Y jo, qu' en ells confiava
perque 'm donguessin la má,
ja que, quan jo rich estava,
venían á mí, y no en vá,
vaig comprendre al fí, ab prou pena,
lo inútil de mos intents;
tots van girarme la eskena:
no hi ha res com els parents.

JOAN MANEL CASADEMUNT

LLIBRES

LA ANARQUÍA: LOS AGITADORES, per Héctor Zoccolí.
—Acabats estudis crítichs biográfichs dels principals agitadors anarquistas, desde el génesis de la Acracia; profundisa en las ideas dels célebres escriptors filosops: Max Stirner, P. J. Proudhon, Miquel Bakunin, Pere Kropotkin y B. R. Tucker.

Acompanyan al estudi infinitat de documentadas notas de bibliografía que demostran la vastíssima literatura dedicada á la doctrina anarquista.

Es una obra seriosa y de positiva importancia; y ha fet bé la casa Henrich en enriquir ab ella la acreditada colecció que porta per títul «Biblioteca Sociológica Internacional.»

La traducció es deguda al conegut literat D. Miquel Domenge Mir.

DE CLIO MÉDICA, *Reviures yátrichs*, per Jaume Peyrí.
—Traballs literaris de caràcter històrich y relacionats ab la medicina. Els títuls son: *Hipócrates de Kos y Demócrit d' Abdera*. —*Erasistratus-Canon de Samos (De un cas de fetichisme)* —*Paracelse y Ambrós Paré*. En el 1.er quadro s' ha volgut presentar la lluyta del criteri prácticlluny dels sistemas idealistas y materialistas. En el 2.^{on} el triomf de l' investigació sobre 'l dogma. En el 3.er hi brolla verídica una narració històrica sobre quins fets s' ha aixecat llegenda. Y el quart, diu l' autor, l' hem escullit com á símbol de l' influencia negativa que 'ls desaprensius y xerraires han tingut en el desenrotllo de la Biología.

À PARÍS.—UN PROCÉS SENSACIONAL
Assassinat del pintor Alfred Steinheil y de la seva sogra.

Margarida Japy (la viuda del pintor, detinguda últimament) y la seva filla.

Ajudan poch ó molt á la comprensió del text unas ilustracions degudas al llapis de Dionís Renart.

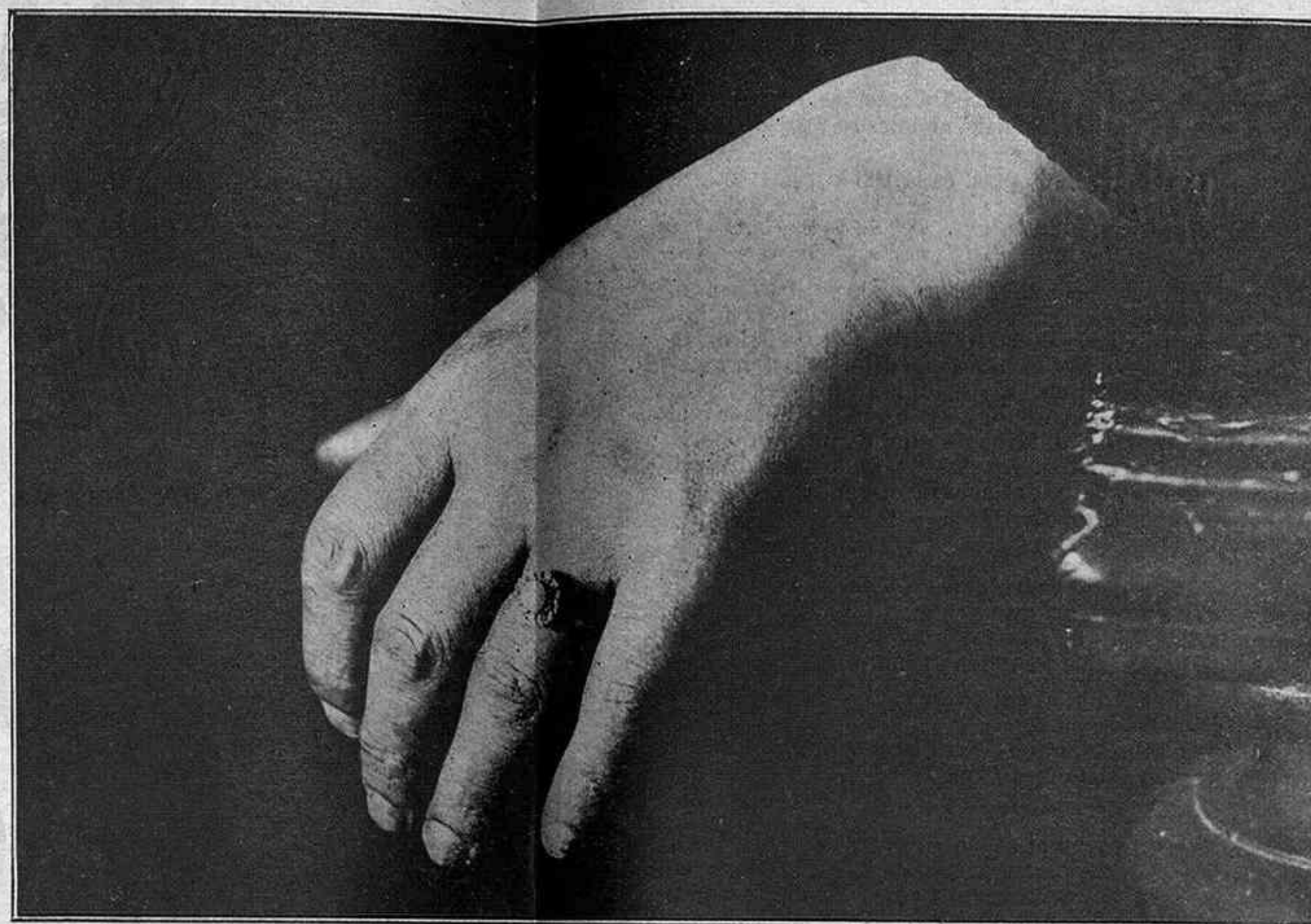
TEORÍA DE LAS FUERZAS SOCIALES, per Simón N. Patten.—Aquest Patten es nort-americá, aixó vol dir que ha de ser seré, fret y práctic; pero, no obstant, veyém que en el terreno de las ideas futuristas es tot un poeta. La seva constant aspiració es el demá, la evolució progressiva de la sociología; per aixó ens pinta una república llunyana que será pera tots els homes sense donarla may com á model definitiu.

El llibre 's llegeix ab gust, donchs en ell hi están descritas en forma interessant y amena: la psicologia de las rassas, l' influencia del ambient, las religions, el progrés y tot lo que pot servir d' investigació al sociólech.

L' eminent economista Simón N. Patten, es el mateix professor á qui han donat tanta celebritat las originalíssimas teorías sobre el desenrotll de la riquesa en las nacions.

ALTRAS PUBLICACIONES REBUDAS:

Les passions en el Teatre, per Alfons Maseras.—Confes-

La má de la viuda, lluhint la famosa perla que tan important paper desempenya en l' assumpto.

rencia donada per aquest senyor en el Teatro de Novetats el 15 de Novembre. (Forma part de las Conferencias populares organizadas per la Nova Empresa de Teatro Catalá y que publica la revista «Teatralia.»

Las cuestiones biológicas en la Dramática, per Jaume Peyrí.— Memoria presentada en 1905 al Institut Médiç-Farmacéutich de Barcelona pel seu autor y discutida el mateix any.

La Estrella... Café torrefacto cómico-lírico, en 1 acto, en verso y prosa, por Casimiro Servat. Obreta estrenada ab aplauso á Badajoz.

SEPT SCIENCES

TEATROS

LICEO

Després de la reprise del *Sansone*, havém d' apuntar ab purpurina d' or l' exitás de l' *Aida*.

La popular ópera de 'n Verdi obté una interpretació acabada, lo mateix baix el punt de vista del conjunt que en detall.

La protagonista, en mans de la soprano senyora Gagliardi, resulta una figura gegantina. La veu d' aquesta artista es potent y agradable; sab modularla ab exquisit gust y domina al auditori sempre que vol.

Per ella varen ser la major part de las ovacions.

La senyora Juliá, bé.

El baix Nicoletti, també de primera.

El tenor Gilió molt discret y ajudant á la Gagliardi ab fé y voluntat.

Un aplauso al mestre Mascheroni pel relleu que dona á la partitura orquestral.

—Pera aquesta senmana venia anunciant l' estrena de *I Barbari* del famos compositor Saint-Saens, qui 's troba á Barcelona fa alguns dias, haventse vist obligat á sortir á las taulas alrepresentarse la seva ópera *Sansone é Dalila*.

ROMEA

Contra-claror, drama en tres actes del jove escriptor D. Ramón Suriñach Sentfés, va ser estrenat divendres passat. Es una obra carregada de primera materia: assumpto dramátich, emoció viscuda, pero que al desenrotllarse ha sigut portada ab desacert y inexperiencia de las cosas de bastidors.

En l' acció desigual y acomodaticia s' hi nota realment un pensament hermós que 's vol portar á bon terme inútilment.

Creyéim també, com algú ha dit, que ab las condicions de bon gust literari que distingeixen al senyor Suriñach aquesta comedia dramática podria haver sigut una bonica novela.

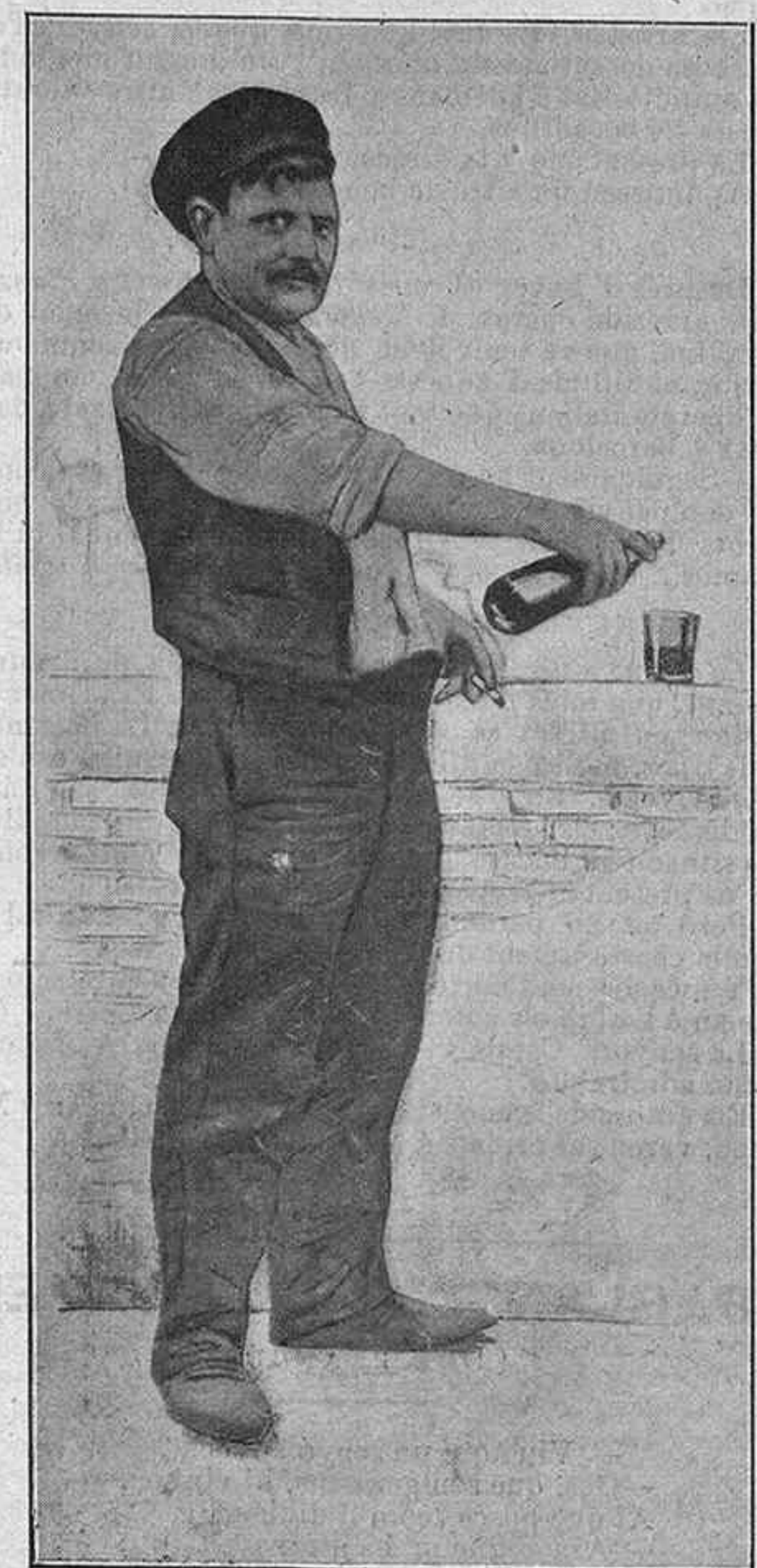
El diálech es correctament cisellat y aixó es causa de que, á pesar dels seus defectes purament teatrals, la obra s' escolti ab gust.

El jove escriptor va ser cridat á las taulas al final de casi tots els actes.

Els artistes, regular.

Y si n' havém d' anomenar algun, vagin al vent els noms dels senyors Nolla y Daroqui, que varen posarhi el coll més que 'ls altres.

—Pera avuy s' anuncia la primera de *Com las cireras*, comedia en un acte de A. Juliá y Pous.

Alexandre Wolf, fill de la criada del matrimoni Steinheil, pres per sospitas de complicitat en el crim.

(Insts. ROL)

NOVETATS

No dirém que *La dama enamorada* siga l' obra definitiva de 'n Puig y Ferrer. Mes ens estimém creure que aquest jove autor es encare pera l' art catalá una gran esperança, que continúa sent pera 'l teatro, no ja de casa nostra sinó del món, un estel de potencia lluminica que esdevindrà sol esplendorós un día ó altre.

Al nostre entendre, en la darrera producció de 'n Puig el poeta ha perjudicat al dramaturch. Mentres aquest ha trobat pasta en el sentiment poétich pero independentment de la dicció poética, del lirisme, l' acció dramática ha fet sa via encarrilada ab trassa y ab tensió emotiva.

Si la obra s' hagués pogut condensar en tres actes y els dos últims haguessin pogut conservar la sobrietat, la naturalitat, la poesia de fet y no de paraula del primer, ¡quina hermosura de producció escénica no hauria resultat!

Tal com es avuy, *La dama enamorada*, plena de belle-

sas y obra d' art seriosa, digna d' aplaudirse, té 'l defecte de arrossegar-se de meytat en avall.

La concepció del drama es magnífica; l' assumpto 's fa interessant, y las passións que bullen al entorn de la poética acció bullen humanament. Els personatjes, casi tots ben ensopegats, sobressortint *Victor* y *El Llarch de Camins*.

Els artistes tots bé. Llástima que 'ls senyors Tort y Barbosa desentonessin un xich, l' un donant una indeguda ampulositat á ademans y frasses, y l' altre subratllant massa 'ls bocadillos.

La presentació y la direcció, notables.
Apúntissen un altre de bona, mestre Gual.

TÍVOLI

Després d' haver estrenat *La Stiratrice* (*La Planxada*), aixerida opereta de Vasseur, com á benefici de 'n Gravina, que va tenir lloch divendres de la senmana anterior, el dilluns d' aquesta va despedirse la companyia d' opereta italiana que tant bona campanya acaba de realisar á Barcelona.

—Seguidament ha debutat en aquest teatro la coneguda companyia de sarsuela petita que dirigeixen els senyors Fernández y Alfonso, davant de la qual hi ha la Ramos... una *brbona* d' aquellas que *se traen el aceite*.

ELDORADO

Lo que no muere es una bonica comedia de argument senzill, una mica deixatat pera dos actes. El primer es el millor: en ell tot es vida y naturalitat. La presentació dels tipos, molt ben dibuixats tots ells, resulta espléndida de veras. En el segón, al entrar la farsa, ja está més en desacert; els efectes se veuen venir d' un' hora lluny, las situacions, encare que molt cómicas y molt graciosas, se 'ns presentan preparadas ab poca picardía.

Pero tot ho perdona el diálech xistós, natural que brolla constantment de la boca dels personatjes.

Y més ho perdona encare la bona interpretació que donan á l' obra els actors de la companyia Larra.

La senyora Catalá y el senyor Balaguer, sobre tot, hi están admirables.

Els autors de la comedia estrenada, Srs. Gómez y Manzano, varen ser cridats á las taulas ab insistencia.

L. L. L.

PARLANT AB EL PORTER

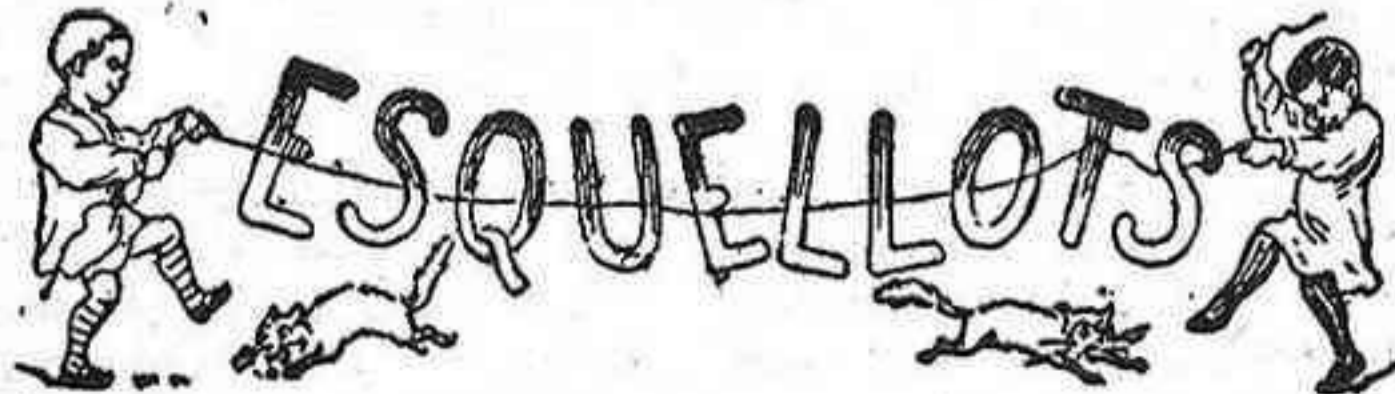
(DEL FRANCÉS)

—¿Viu aquí un senyó advocat?
—Dos, que son germans, hi viuen.
Al que busca ¿cóm li diuen?
—¡Ara sí que m' ha atrapat!
—¿No sabs si 's diu Joan ó Enrich?
—Es un d' alt, de gran fatxada.
—Tenen la mateixa alsada.
—Jo pregunto pel qu' es rich.
—Tots dos van bé de butxacas.
—Es casat.

—Ho son tots dos.

—Ella es un tipo preciós.
—Las dos cunyadas son macas.
—Bé, vaja donchs, fora embuts.
Ell, porta banyas..... ¿m' ha entés?
—Igual que no 'm digués res.
!!!Com que tots dos son cornuts!!!

FOLLET

¿Acabarem per enténdrens?

Ara resulta que las tarifas llegidas en ple Consistori pel regidor senyor Nel-lo en la sessió municipal de l' altra senmana son una *semi-bola*, feta rodar ab fins purament electorals.

Va dir, per exemple, l' aludit senyor qu' entre 'ls auments de Consums projectats pel Municipi hi havia els següents:

Carbó:	0'55	ptas.	més	cada	100	kilos.
Terragada:	0'25	>	>	>	>	>
Ségol:	1'05	>	>	>	>	>
Gel:	4'50	>	>	>	>	>

Y segons datos darrerament publicats, es lo cert que 'ls auments qu' en els referits articles se projectan son aquéstos:

Carbó:	0'05	ptas.	cada	100	kilos.
Terragada:	0'05	>	>	>	>
Ségol:	0'05	>	>	>	>
Gel:	0'20	>	>	>	>

No tenim la pretensió de fer creure als nostres lectors que aquests auments siguin agradables ni sisquera admissibles, pero entre 'ls de la darrera tarifa y 'ls de la llegida el dijous pel senyor Nel-lo hi ha una diferencia tan notable, que involuntariament fa preguntar á tothom:

—¿A qué vé aquest enredo?... ¿Per qué un regidor que figura en la Comissió d' Hisenda—qu' es precisament la Comissió que ha confeccionat las novas tarifas—llegeix en sessió pública uns datos tan evidentment exagerats? ¿Acabarem per enténdrens?

Hem llegit que algunas *niñas* van á imitá als estudiants.
¿Ells se varen posar boyna?
¡Donchs ellas també 'n durán!

Un fulano, al enterarse'n, exclamava tot formal:
—Y donchs, quan ells se la treguin, veyam ellas qué farán!

Noticia fresca, ó com si diguessim acabada d' arribar. El que fins avuy havia sigut «Santuari de la Bonanova» á secas, será d' ara endavant «*Real Santuari de la Bonanova*».

Compadim de veras als devots de la popular imatge. Perque es de creure que, á conseqüencia de la *millora*, ara allí el preu de las missas s' augmentará.

¿Qué?... ¿Que no?

Ja 'ls ho dirán de missas.

¡Bonich es el pare Estebanell pera no treure partit d' un títul que converteix la iglesia de la Bonanova en *Provedora de la Real Casa*!...

Que consti el nostre vot.

LA ESQUELLA s' adhereix al acort en favor del ferrocarril del Noguera-Pallaresa pres el passat diumenge en el gran meeting celebrat á Bellas Arts.

Tot lo que sigui laborar pel benestar y 'l progrés d' un tros de la terra catalana tindrà sempre las nostras simpatías.

Y quan aquest tros de terra es la provincia de Lleyda, tan olvidada sempre per tots els governs, las simpatías son més vivas y més accentuadas.

Una modesta familia dinava ab tranquilat.
Pare y mare conversavan ab els fills,... es natural.
De cop trukan á la porta:
—Alto, señores!

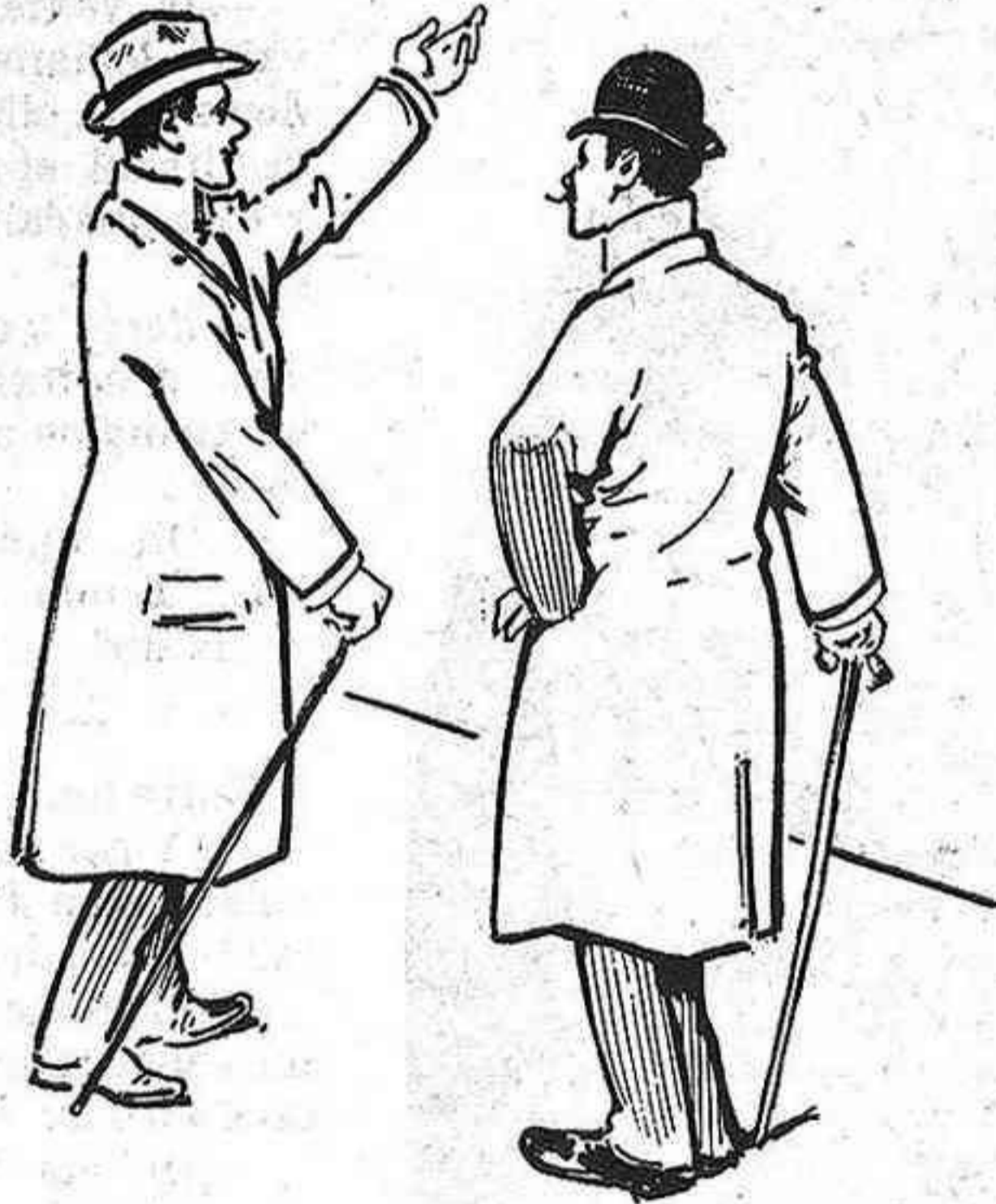
—¿Qué hi ha?

—Se suspende la comida, por hablar en catalán!

Quan els corresponsals telegráfihs madrilenys de la premsa barcelonina, en lloch de comunicar simplement fets, se dedican á fer profecías, tenen *clarividencias* aclaradoras.

Ens parlava un d' ells el dissapte del cas del Hermini Cerrillo, un apreciable jove que á cops de destrál va matar temps enrera á Madrit á dugas personas qu' estavan dormint, y, adelantantse al fallo que 'l tribunal havia de pronunciar aquell mateix día, ens telegrafava ab el major aplom:

CIRIS TRENCATS

—¿Qué faig, dius?... ¿Que no ho veus?... Festejo ab aquella xicoteta...

—Ayay! sí?... Jo 'm creya que ara el governador no deixava fer el burro!...

—Té, noy... Entra y cómpram una capsa de polvos...

—¿Qu' es que no la pot fer passar en lloch, aquesta pesseta?

—No; lo que no puch fer passar en lloch es el sombrero.

«El acusado, como se verá por la sentencia de hoy, será absuelto.»

Y en efecte, va encertarho l' home tan bé, que l' endemà, en la mateixa secció telegràfica, se veyá obligat á dirnos:

«La Sala de la Audiencia ha dictado sentencia conde-nando á Herminio Cerrillo á 24 años de reclusión.»

En lloch de l' absolució vaticinada, dugas dotzenas d' anys de presiril...

¿Volen més ull; més nas y més perspicacia?

L' altre nit, al clar de lluna,

cantava l' *Hort de 'n Fabá*:

—¡Volen tancar-me entre reixas!

¡Quína vergonya tant gran!...

¡Cóm si fós un periodista!

¡Igual que un industrial!

Varios lectores ens escriuhen lamentantse de que 'l pas-sat diumenge á la tarde en el *Salón de Proyecciones* de la Rambla del Mitj els tractessin ab tanta grossería, que va-ren arribar els empleats de la casa al extrém de *posar en moviment els ventiladors* pera obligarlos á marxar del Saló, com aixís ho hagueren de fer sense haver vist res, á pesar d' haver pagat religiosament l' entrada.

El cas es sensible, pero á la seva má tenen els *Varios lectores* un remey molt bo, molt oportú y molt barato.

Nosaltres, á un establiment ahont, á més de pëndrens tan desconsideradament el número, volguessin encare obsequiarnos ab una pulmonía, no 'ns hi acostaríam may més.

Y ab el major *entusiasme*, el *recomanariam* á tots els nostres amichs, companys, coneguts y parents *para su conocimiento y efectos consiguientes*.

En la darrera vergassada que 'l senyor Ossorio dona al *burro*, projecta una especie de padró de mossos de joch ahont hi constarán: antecedents, medis de vida, concepte que mereixen y amistats que freqüentan.

¡Poca cosa! Sobre tot el dato últim es deliciós. Segons qui podrá omplirme moltes fullas ab noms de companys y d' amichs.

Ara que tot se reforma y se *sindica* y s' *associa*, ens sembla que hi ha un plan millor que 'l del Governador Civil.

Ja que en els nomenaments de vigilants, serenos y fins porters hi intervé l' autoritat; ja que l' Ajuntament tracta de crear un cos de *Guías de Barcelona*, ¿per qué no intenta el Govern la creació d' un *Cos de croupiers del burro*, ab el seu corresponent uniforme, estatuts y arma-ment?

¡Aprofiti l' idea en Lacierva y ja té unas quantas plas-sas més per colocarhi amichs y correligionaris.

Y l' Ossorio contarà ab un altre esquadró pera evolu-cionar al Plá de Palacio.

Espavilarse, espavilarse, que Filipinas y Cuba ja no 's poden explotar.

En el Congrés de la Exportació celebrat fa poch á Za-ragossa, un congressista ha denunciat que 'l cónsul d' Espanya á Birmingham no sab l' espanyol.

La cosa es divertida, pero en resumits comptes no té res de particular.

Més extrany es lo que en tot lo que 's refereix á Cata-lunya ocorreix ab la premsa madrilenya.

Cap periódich de Madrit *entén* el catalá.

No l' *entén*, ni 'l *vol entendre*.

¡Aixó sí qu' es verdaderament estupendo!

Tot se desacredita en aquesta benaventurada terra.

Fins els adagis y las sentencias populares.

«Per Sant Andreu, pluja ó neu, ó fret molt breu», de yan el nostres pares.

Aquest any ha passat Sant Andreu, y ¿tenen vostés al-guna noticia de la pluja, de la neu ó del fret molt breu ab que, segons el vell ditxo, havia d' obsequiarnos la Naturalesa?...

Tenia rahó un tranquil que l' altre vespre cantava:

Si 'ls negocis no s' arreglan

y segueix fen aquest bo,

quan vejin á n' el meu sastre...
ja li darán expressions.

Referintse el Governador Civil al joch del tresillo, d'íu: «*que sirve de pasatiempo á unas cuantas personas en cuyos bolsillos no suele hacer mella el gasto que la diversión implica...*»

¡Quánta ignocencial... Arribis el senyor Ossorio á la Rambla, vagi al *Círculo del Liceo* y pregunti per una antiga y estimada autoritat superior de Catalunya.

De segur que 'ls informes que allí rebí el farán canviar d' opinió.

Dissapte passat á l' Ateneu Barcelonés, el distingit literat Don Eduart Marquina va donar lectura á uns quants fragments del seu poema inédit *Vendimión*, obra d' extraordinaria volada que donará molt que parlar quan se publicui.

La vetllada va resultar una solemnitat literaria. La concurrència, qu' era nombrosa y escullida va felicitar en gran al senyor Marquina pel seu treball poétich.

Comentant el darer úkase del Governador sobre 'l burro, parlavan dos impenitents, davant d' un garito:

—Desenganyat, *Llémana*, mentras hi hagi aquest governador, els jugadors encare que guanyém hi perdém.

—Vols dir?...

—Es clar, home... Ara mateix ¿no es ben trist que, precisament el burro hagi de ser l' use dels cops?

Las criaturas del día.

Dugas nenas de sis á set anys parlan de las sevas cosas:

—Ja has fet el vestit d' hivern á la nina?

—No, noya, no he pogut... Que 't creus qu' estich poch enfeynada?... Cada tarde, llissó de labors, de piano... y per acabarho d' adobar vés á acompanyar la minyona á la Plassa de Catalunya!

NOTAS DE CASA

Demá 's tancarà la **Exposició de Caricaturas** que l' artista A. Potau té oberta desde l' altre dissapte al **Saló Parés**. La Exposició es compón de divuyt treballs.

∴ El passat divendres tingué lloch al local del **Orfeo Barcelonés** una audició complerta del volum segon del **Cansoner Selecte** de Schubert. De la direcció del Concert se 'n encarregá el Mtre. Pere Serra.

∴ El dimars á la tarde va verificarse la inauguració del **Centre Tècnich Vida y Salud**, organísat per una agrupació de metges y dirigit pel doctor Daltabuit. El nou Centre está establert á la Ronda de la Universitat, 1, principal.

QUÈNTOS

Un infelís que se las dona de gran escriptor ensenya á un amich l' original de una obra.

—Mira, ¿veus?—li diu.—Per escriure aquest llibre he hagut d' estar tres mesos sol, tancat en un quarto. L' amich tot intrigat:

—¿En quín manicomi?

Al Jutjat:

—¿Vosté confessa haver abusat indignament d' aquesta noya?

—Ja veurá. Jo li vaig demanar ben demanat... ella no 'm va dir ni sí ni nó... y com qui calla otorga...

—Pero, ¿no veu, desdixat, que la xicota es muda y sorda?

—Oh, qué sabía jo?... També m' ho podía dir!

Entre mare y filla:

—¿Y per qué no 'l vols á n' en Pablito, tan bon partit qu' es?

—Perque es un home sense religió... no creu en res.

—¡Qu' ets beneytal... ¡Cásathi, dona, cásatih!... Ja veurás com tú y jo 'l vencerém de que existeix l' Infern!

En un estanch:

—Miri, la mama diu que 'm cambihi aquesta capsa de mistos, perque no 's volen encendre.

L' estanquer treu una cerilla, la frega ab un gesto rápit en els pantalóns y veu que s' encén desseguida.

—¿Ho veus com sí que van bé?—diu al xicot, tornantli la capsa.

El marrech, ab tota ingenuitat:

—Sí, pero la mama té molta feyna, y no podrá venir cada vegada á fregarlos ab las calsas de vosté.

En un colégi de senyoretas feministas.

La professora pregunta, al examinar á una de las alumnas més aixeridas:

—Quína es la gran condició necessaria pera ser una bona esposa?

—Un marit ab forsa diners.

COSTUMS PARIENCAS

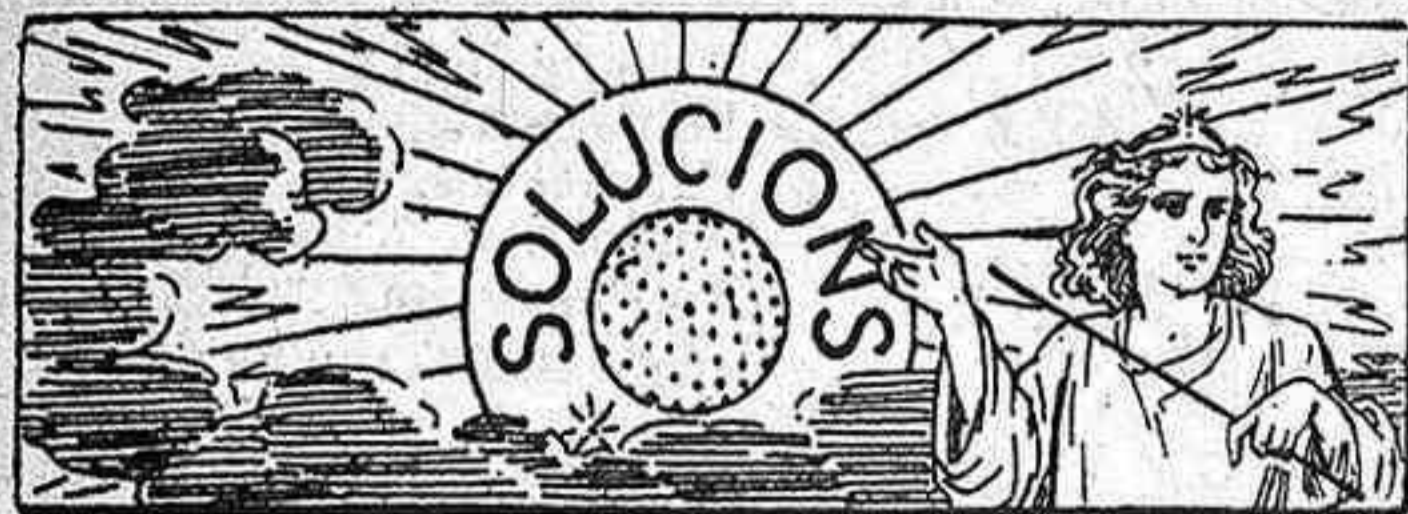

Las *midinettes* (aprenentas de modista) del carrer de la Paix y de l' Avinguda de l' Opera, celebrant á corre-cuyta, á l' hora d' esmorzar, la festa de la seva patrona Santa Caterina. (Inst. ROL)

La Pepeta cansaladera tot sovint s' exclama de que 'l negoci no li va massa bé.

L' altre dia deya tota llastimosa:

—¡Ay, Senyor!... No sé pas ahónt arribaréml...
¡Tant tocino que 's matava en aquesta casa, y pensar que ara tot just en matém mitj cada senmanal...

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA I.—*Es-pe-ran-sa.*
- 2.ª ID. II.—*Pi-pa.*
- 3.ª ACENTÍGRAFO.—*Llucia, Llució.*
- 4.ª LLETRA NUMÉRICA.—*Templaris.*
- 5.ª CONVERSA.—*Adela.*
- 6.ª ROMBO.

V
N A S
V A C A S
S A L
S
- 7.ª TARJETA.—*Las Bribonas.*
- 8.ª GEROGLÍFICH.—*Sense dents sobran dentistas.*

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

La sis-quarta-tercera se trobava, passejant tristement per sa dos-terça, quan me vaig presentar:—¿Qué es lo que 't passa?
—Res; que no 'm fuig la quarta-quinta-sexta, que fa un grapat de días me don voltas pel cap, fentme tornar casi beneyta.
—¿Es algún hu-sis-cinch?—No es res de plomas.
—¿La hu-quatre-tres-cinch-sis no té feyna?
—Massa que 'n té, la pobre criatura.
—¿Y guanya bon jornal?—Quatre pessetas, y ab tan poch, ni per pa, molts cops arriba. Mes, m' ha dit un senyor que 'm fa l' aleta, que si vull ser felis, obri la boca y digui lo que vull, que será meva la cosa que demani. Jo voldria posá una tot, pero tinch molta pena, pel qué dirá la gent, d' aquest assumpto.
—No 'n fassis cas; fes sóls ta conveniencia, y dígali que 't posi tres botiga, que 's guanyan molts diners. Sis ff de festa, te trobarás ab un grapat quart quartos, y ab un negoci que no hu-dos-tres feyna.
—M' has convensut. Demá li dich que vingui, sis comensá 'l negoci, si li sembla.
—Suposo que 'l consell deu valguer algo...
—Te prometo donarte una costella.

MOSSEN FLOCHS

PROPAGANDA ELECTORAL

El meeting doble del diumenge.

II

Si vocal es la primera,
la segona un animal;
moneda l' invers-tercera,
una nota la darrera
y nom d' home el total.

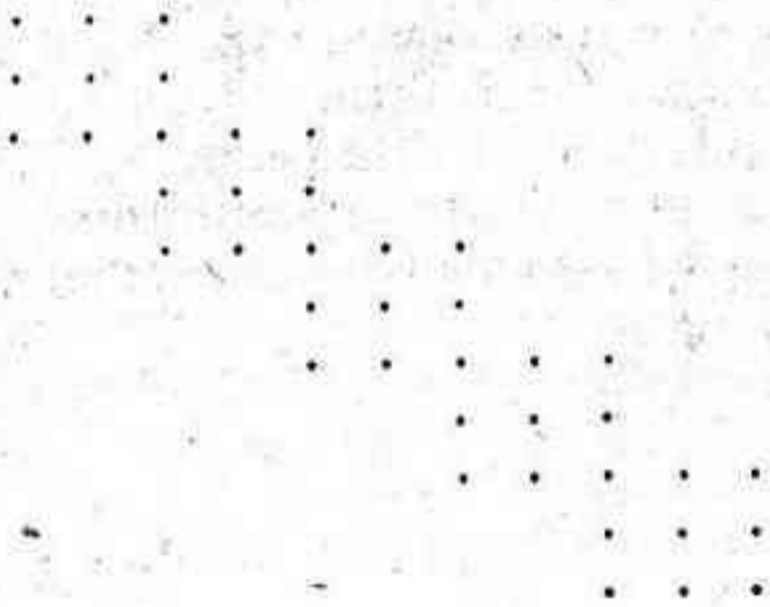
JOSEPH GORINA ROCA

ANAGRAMA

Un trinxeraire cert día
va entrá en una sastrería
y va pispá el carcamal,
un parell de tot qu' hi havia
á dintre de una total.

MANEL B. FONTÁS

CADENA DE PUNTS

Substituhir els punts per lletres de manera que llegidas horisontal y verticalment, diguin: 1.ª ratlla: vegetal; 2.ª: temps de verb; 3.ª: verb; 4.ª: animal; 5.ª: nom d' home; 6.ª: pronom; 7.ª: pels matalassos; 8.ª: apellido; 9.ª: nom de dona; 10.ª: riu catalá, y 11.ª: adverbí.

JAUME MARCÉ

UN DE BON NAS

—¿Qué oigo, oh Dios del Santo Cielo!
«Sant Chuliááál... Sant Machííí!»
¿Un sermón catalanista?...
¿Lo tendrém que prohibir!

CISTELLA NUMÉRICA

- 1 .—Consonant.
- 3 5 .—Nota musical.
- 7 8 .—En la música.
- 2 3 .—En las cartas.
- 6 8 .—Negació.
- 1 2 3 4 5 6 7 8 .—Nom d' home.
- 2 6 5 3 3 2 7 .—Licor.
- 2 6 7 8 6 5 .—Nom d' home.
- 2 6 5 7 2 .—Nom de dona.
- 3 2 6 3 .—Poble catalá.
- 6 2 3 .—Part del cos.
- 4 2 .—Animal.
- 8 3 3 8 3 .—Tots ne tením.

EDUARDILLITO SALÓ

TARJETA

L. MARIAN MATÓ

Combinar ab aquestas llettras el títul d' un drama catalá.

ROSSENDO COLL ESTRUCH

CONVERSA

- Rafel, ¿no deyas que 's casava en Joan?
- Tonto, no es pas ell.
- Donchs, quí, en Manel?
- No, home; el que entre tú y jo acabém d' anomenar.

NARCÍS VIADER

GEROGLÍFICH

SI
III
SON
O + I
SI
IIII
D.:

POLÍGLOTA

EL AÑO EN LA MANO

Almanaque-enciclopedia de la vida práctica
para el año 1909

Todos los compradores de
EL AÑO EN LA MANO
tienen participación en un billete entero de la
LOTERÍA DE NAVIDAD

EL AÑO EN LA MANO
ofrece á sus compradores importantes regalos
en combinación con la Lotería de Navidad.

EL AÑO EN LA MANO
se vende á los precios siguientes:

- Encuadernado en cartóné . . . Ptas. 1'50
- Id. con tapas oro y relieve . . . 2

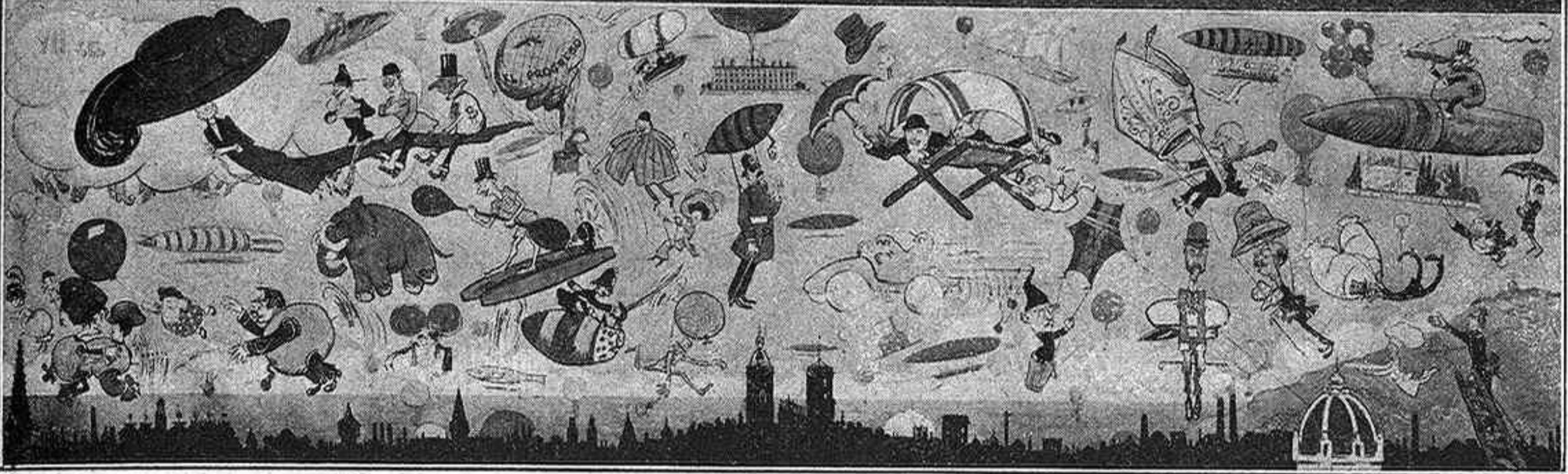
Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm. 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

SE VEN PER TOT ARREU

ALMANACH DE LA ESQUELLA PERA 1909

Escrit per més de 100 autors

Dibuixat per més de 50 artistes

L' Almanach pera 1909 de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PORTA COM A SUPLEMENT UN GRAN

PANORAMA CÒMICH

imprés á varias tintas

La cuberta del Almanach es deguda al celebrat pintor catalá

ANTONI FABRÉS

Consta l' Almanach de més de 200 planas, algunas impresas en color

L' Almanach de La Esquilla es el Cinematógrafo del any

SE VEN PER TOT CATALUNYA

á UNA PESSETA

EDICIÓ POPULAR

Aquesta senmana se posará á la venda

EN TARTARIN ALS ALPS

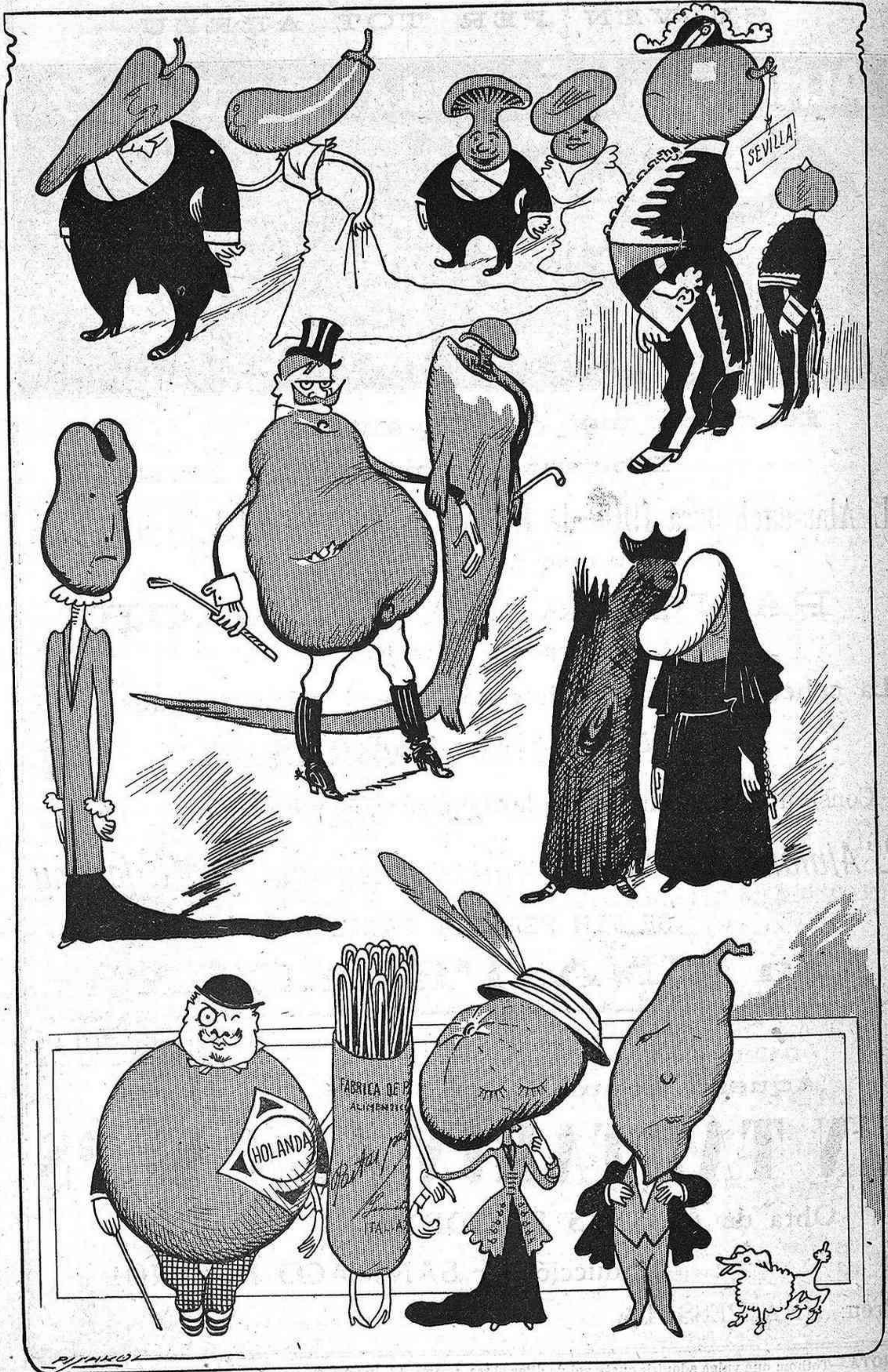
Obra de ALFONS DAUDET

Traducció per SANTIAGO RUSIÑOL

Preu: UNA PESSETA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls organ rebaixas.

ELS QUE 'S FAN DIR «SÍ SENYORS»

Tan aumentan las tarifas
dels impostos de Consums

que, aviat, no podrém els pobres
rossarnos ab las llegums.